

اداره مرکزی :

آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینکی یاشنده کی دائره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، آنقره جاده سنده ۸۷ نومورده
دائرة مخصوصه

حیات

میان راههای ... دنیا راهها جوق حیات قاتلم ...

نسخه سی هربرده ۱۵ غرورده .

سنه لکی بوسته ایله ۷،۵ لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۷،۵ دولار) .

ایوه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسنه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرک مرجعی آنقره مرکزیدر .

صافی : ۶۷

آنقره ، ۸ مارت ، ۱۹۲۸

۳ می جلد

مصاحبه

یوکسک تحصیل واجنبی لسانی

مدنیت دنیا سیله تماس ایتک و غرب مدنیتی
آ کلا یاییلمک ایچون ، اجنبی لسانلری اوکرنمک
احتیاجی ، « تنظیمات » دن بری هر کون داها
قوتله آ کلاشیلان بر مسئله در . اجداد من اسلام
مدنیتی دائره سنه کیردکری وقت « عرب » و « عجم »
لسانلری نه یوکسک اهمیت ویردیلر : چونکه اومدنیتی
لایقيله آ کلا یاییلمک ایچون بولسانلره احتیاج
واردی . بواهمیت نتیجه سی اولارق ، تورکر
آراسنده « عرب » و « عجم » لسانلری اعظمی
موفقیته استعماله مقتدر شاعرلر ، محررلر ، لسان
عالملری ییتشدی . « تنظیمات » دن بری تورک
جمعیتک یوزی غربه دوغوش ، « تورکیه » ،
حیاتی مجبوریتلر تأثیريله ، قرون وسطائی شرق
مدنیتی دائره سندن چیقهرق معاصر غرب مدنیتی
دائره سنه کیرمهک مجبور قالمشدر . بومجبوریت
تورکیه ده اجنبی لسانلر تحصیلنه اهمیت ویریله سی ،
مکتبلر مزه همان عمومی بر صورتده فرانسزجه
ونادر آده آلمانجه (مثلا عسکری مؤسسه لر مزدن
اولدینی کی) یاخود انکلیزجه (تخصیصاً بحریه مزده)
درس لرینک قونولمه سی ، حتی « غلطه سرای » کی
فرانسزجه بی تدریس لسانی اولارق قبول ایدن .
مؤسسه لر وجوده کتیریله سی استلزام ایتدی .
عبدالحمید دورنده بیله مرحوم سعید پاشانک « لسان
مکتبی » آجغه تشبث ایتمه سی ، هپ بوبویوک
احتیاجدن دوغمشدر .

غرب مدنیتی دائره سنه قطعی ونهائی اولارق
کیردیکمز شو صیراده ، اجنبی لسانلری نه اولان
احتیاجلر بر قات داها شدتله حس ایدیلور :
اقتصادی ساحه ده موفقیته چالیشه بیلمک ایچون

بواوچ بویوک مدنیت لسانک یعنی فرانسزجه ،
انکلیزجه و آلمانجه نیک یاردیمندن مستغنی دکلدلرلر .
تجارت لسانی اولارق انکلیزجه ، علم لسانی
اولارق آلمانجه ، ادبیات و دیپلوماسی لسانی
اولارق ده فرانسزجه ، بوتون مدنیت دنیا سنده
حاکمیتلری محافظه ایدیورلر .

آوروپانک سائر ملتلی بیله بولسانلرک
یاردیمندن مستغنی قالامازکن ، بزم ، هله بوکون ،
« یوکسک تحصیل » مؤسسه لرنده کی طلبه مزلی
یا لکیز « تورکیه » اثرلره ییتشدر مکه چالیشه مز
تماماً معناسزددر . تورکیه ده بوکونه قدر حقیقی
و آوروپائی معناسیله « یوکسک تحصیل » ک
برتورلو تأسس ایده مه مه سی اسبابندن بری ده ،
اجنبی لسانی احتیاجی اولمادن بو تحصیلک پایله
بیله چکی قناعتندن ایلری کلمشدر . انه لاعلی تعیین
فرانسزجه ، انکلیزجه و یا آلمانجه بر کتاب
کچیره ن هر هانکی بر ذاتک ، یوکسک تحصیل
مؤسسه لرنده معلّمک جسارتی کوستر مه سی ده
ایشته بوندن دولاییدر . حالبوکه ، بو مؤسسه لر
کیره ن طلبه ، خوجانک النده کی کتابی کندی
کندیسنه او قویوب آ کلا یاجق قدر اجنبی بر
لسانه آشنا اولورسه ، او وقت « معلم » سویه سی ده
ایستراسته مز یوکسه له جکدر .

طلبه یه بو قدر قوتلی بر لسان تحصیلی ناصل
و نروده ویرمه لی ؟ ایسه لر مزده بونی پایه .
بیلیرمی بز ؟ یوقسه ، ژاپونلرک بر آراق تطبیق
ایتدکری کی اورته تحصیل ایله یوکسک تحصیل
آراسنده صرف اجنبی لسانی اوکرمک مخصوص
بردوره می آیرمالی ؟ بوجهتک ، اله کی وسائط

اجنبی لسانی اک بویوک بر یاردیمچی حکمنده در .
بوکون اولدقچه معلوماتی ، بیللرجه یوکسک تحصیل
کورمش ، لکن اجنبی لسانلری نه بیکانه بر کنج ،
کندیسنه کوجلکله قرق الی لیرا تأمین ایده .
بیله کی حالده ، بر آزانکلیزجه و فرانسزجه بیلن
تحصیل سر و معلوماتلر بر آدم ، قولایقوله یوز یوزاللی
لیرا قازانمغه موفق اولور . ایشته ، چوجوق
بابالرینک اجنبی مکتبلری نه او قدر رغبت ایتمه لرنده ،
بو اقتصادی دوشونجه نیک ده جوق بویوک تأثیری
واردر . مع مافیه بز بوراده اجنبی لسانلری مسئله سی
بو اقتصادی جهه دن دکل ، مملکتک معنوی
و حرثی انکشافی نقطه نظرندن یعنی « یوکسک
تحصیل » مؤسسه لرنده کی موقعی واهمیتی اعتباریله
تدقیق ایتک ایستوروز .

بنم قناعتمه کوره ، تورکیه ده یوکسک تحصیل ،
اجنبی بر لسانک یاردیمی اولمادقچه امکانسزددر .
بناء علیه ، یوکسک تحصیل مؤسسه لرینه کیره ن
کنجلر ، کندی اختصاص شعبه لرینه عاثرلری
قولایجه او قویوب آ کلا یه جق درجه ده فرانسز ،
انکلیز و یا آلمان لسانلرندن برینه آشنا
اولمایدلرلر . بویله اولمادینی تقدیرده ، طلبه نیک
النده بر ایکی بسیط تورکیه اثردن و معلّمک
نوطرلرندن باشقا او قونه جق برشی بولونامیه جفندن ،
« یوکسک تحصیل » ک معناسی قالماز ... یوکسک
علم اثرلری اعتباریله لسانمزک نه قدر فقیر اولدینی
معلومدر ؛ فقط ، نه قدر چالیشیر سه ق و ترقی
ایدرسه ک ایدلم ، حتی بوندن ایکی عصر صوکراده ،
ینه بویوک آوروپا لسانلرینک یاردیمندن مستغنی
قالامایز . نه کیم جهانک سائر بوتون مترقی ملتلی ،

«ادریسی» نك بویوك دنیا خریطه سی

ستوفارت ده پروفیسور دو قنور قونراد میله ادریسینک مشهور دنیا خریطه سنک اصلنده کی [رنسکرله] یعنی نفاستده طبع و تکثیرینه ثبت و بویه مهم برارک میدانه کتیرله بیامه سی آنجاق طبعندن اول سوروم مقدارینک تأمین ایله ممکن اوله بیله جکته کوره بالعموم متعندن حکومتله بواژه آز - وق مقدارده مشتری یازملری ایچون مراجعت ایتش . بو میانه تورکیه معارف و کالته ده عینی رجاده بولولش . عمومی کتبخانه لر، جوغرافیا و تاریخ اندیتولر ایچون پک قیمتلی بر اثر تشکیل ایدم جک اولان بو خریطه نسخه لرندن معین بر مقدارینه و کالت جایله نامه اشتراک ایدیلک اوزره اولدینقی آنقره بی صوک زیاتمه اوکرندم و پروفیسور میله طرفندن کونده ریش اولان خریطه نك بر قوبیه سی کوردم . بو خریطه اوقدار کوزل ، اوقدار جاذب و مراقلی ایدی که اسکی خریطه لر آراستده اودورلده انسانلرک دنیا حقنده کی بیلکیلرینی اک ائی خلاصه ایتی اعتبارله پک مهم بر علمی قیمتی حائر بولونان بو کوزل آری حیات قارنرینه طاینتیق آرزوسنی بکهمدم .

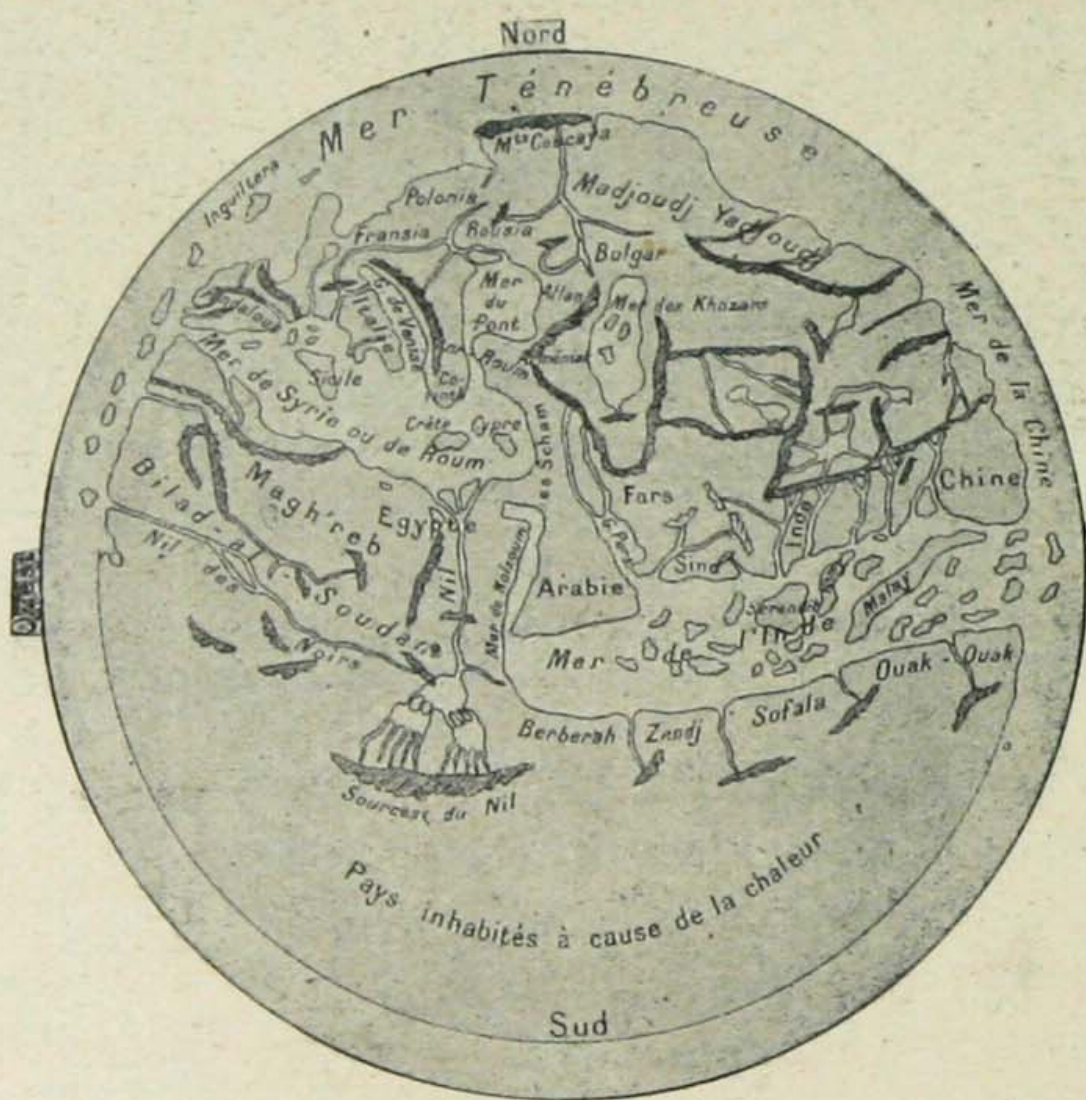
الآفاق ، اسمنده ایکی بویوك جلددن مرکب بر اثرده طوپلامشیدی . [بو کتابک قوبیه لری پارس ، اوقسورد کتبخانه لرده موجوددر . بواثرلر خریطه لرك همان تمامی محتویدر . بوندن

ماعداء استانبول ، قاهره و له نین غراده کی کتبخانه - لرده ده ادریسینک جوغرافیا سندن بعضی اقسامه طأد قوبیه لر محفوظدر . بونسخه لر دن اک ایسی استانبولده کورپیلی کتبخانه سنده بولونا - نیدر . مختلف کتبخانه لرده بولونان بو پارچالرك فطوغرا - فلری طوپلایان دو قنور قونراد میله بر بونلری «عرب خریطه لری» عنوانی بویوك بر اثرده طوپلامش و نشر ایتشدر . بش جلددن مرکب اولان بو اثرک شیمیدی به قادار اوج جلدی نشر ایداشدر .

ایشته بر قوبیه سی نشر ایتدی کمز خریطه پروفیسور قونراد میله لرك پارچالری بویوك بر دقت و اهتمام ایله یان یانه کتیرمک صورتیه

ممکنیدی . بو پارچالر ایتش | عدددرک بونلر ۱۰ و ۱۱ نجی صحیفه لرده نشر ایتدی کمز خریطه اوزرنده آری آری چیز کیلرله کوسته رلشدر . ادریسی خریطه سی ۷ افقی پارچایه آیرمشدی .

شمال

جنوب

بویوك عرب جوغرافیا شناسی ادریسی نك ۱۱۰۴ ده ترتیب ایتش اولدینقی دنیا خریطه سنک بسطلشد برلش شکلی

بو پارچالره یدی اقلیم اسمنی ویریور وهر برنده عینی عرض دائره سی اوزرنده کی برلری کوسته - ریوردی . هر بر پارچا عمودی خطلرله اوزر قسمة آیرلشدی . بو صورتله عموم خریطه ۷۰ پارچادن مرکب بولونیوردی . ادریسی خریطه سی حقنده کی ایضاجاتی « نزهة المشتاق فی اختراق

مشهور عرب جوغرافیاچیلرندن ادریسی کندیسنه [بویوك بر شهرت تأمین ایدن عالم خریطه سی ۱۱۰۴ ده سیجیلیا حکمداری ایکنجی روزه نك سراینده حاضر لامشیدی . فاسلی بر پرنس

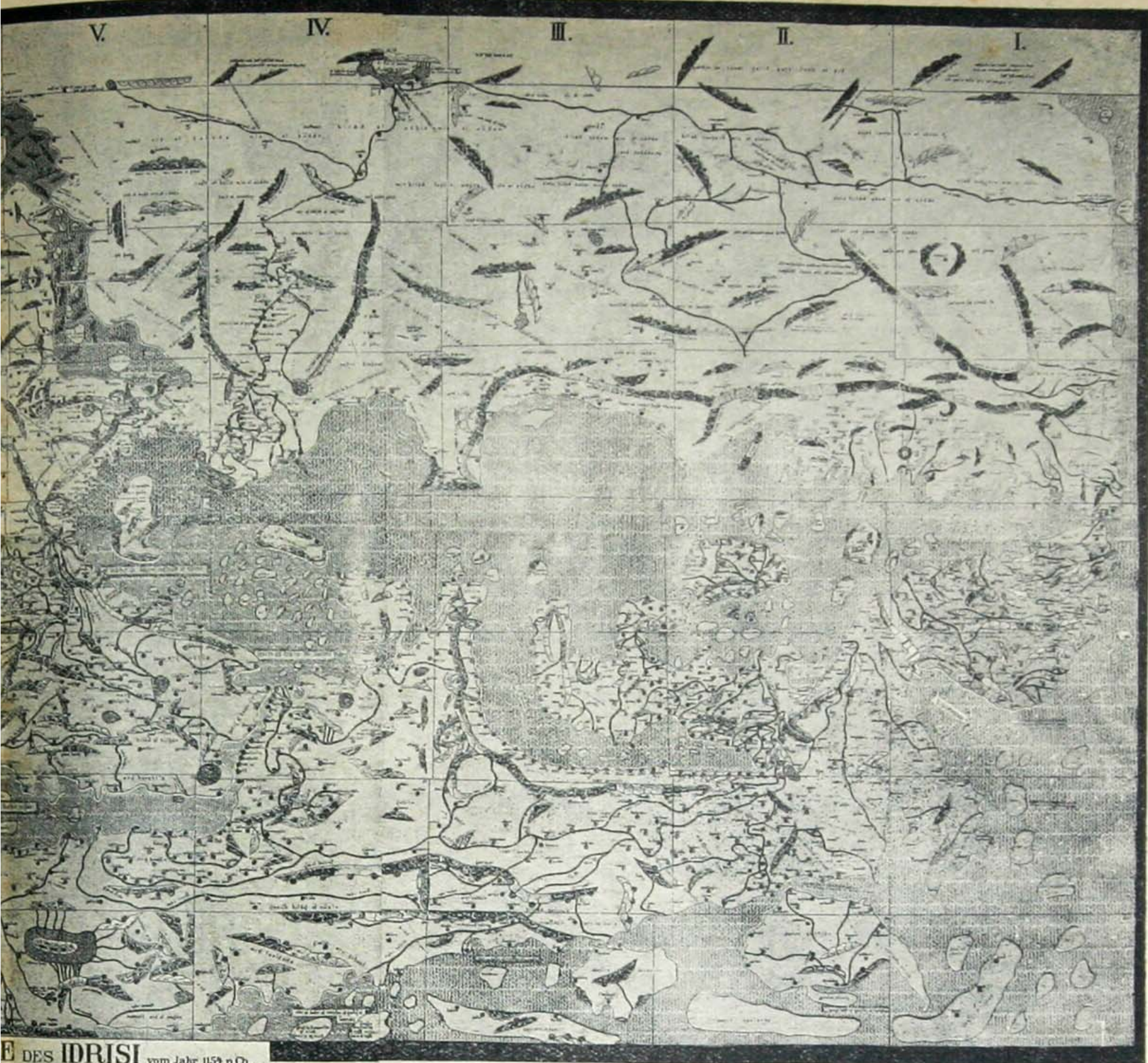
اولان ادریسی قرطبه ده تحصیل کورمش ، جوغرافیا ، هیئت ، نجوم ، طب و فلسفه علملرنده شهرت قزانمش ، اندلسده ، مغربده ، فرانسه ، انکارتره و آوروپانک سائر برلرنده ، آناطولی ده سیاحتلر ایتش بر طالیدی . جوغرافیا به مراقلی اولان سیجیلیا قرالی روزه نك دعوتی قبول ایدن ادریسی پالمویه کیتش واوراده اوزبش - نه چالیشهرق ، اوراق مقیاسده بر نمونه سی نشر ایتدی کمز خریطه سی کوموش لوحلر اوزرینه حک و ترسیمه موفق اولمشدی .

ادریسینک ، خریطه سی بر عتیقک الآن موجود اولان مملکتلرینه طأد اک اسکی ، اک تفصیلاتی و اک بویوك

خریطه در . همان سکز یوز سنه لک اولماسته رغماً بو خریطه اوزرنده کی جوغرافیا اسملرندن پک چوقلرینی طایبق وزرله طأد اولدقلرینی تعین و تثبیت ایتک ممکندر . فقط بویوك خریطه نك اساسی یکپاره اولارق بر آراده موجود دکلدی . یالکز کتابلر ایچنده پارچالرینی بولق

میدانه کتیردیکی خریطه دن آلتشدر .

خریطه فکری اک اول اسکی یونانستانده دوغمشیدی . فقط ایلك خریطه لر پک نقصانیدی ، خریطه اوزرنده تقسیمات یوقدی و شهرلرک برلری کلیشی کوزل کوسته ریلوردی . شودرجه ده که ارسطو منه تورولورزی اسمنده کی اثرنده بو

E DES IDRISI vom Jahr 1154 n.Ch.

خریطةلردن پك استهزاكار برلسانله بحث ایدره .
برجهت ووضیعت تثبیت ایدن ایلک خریطه یی
ارسطونك معاصرلردن (دیهه آرق) چیزمشدر .
دیهه آرق اوزمانلر هرکول ستونلری اسمی
ویریلن جبل الطارق بوغازندن هندستانه منتهی
غربدن شرقه برخط چیزمش وبونك اورتاسندن
شمالدن جنوبه دیگر برعمود کچیرهرك ایکی خطك
تلاقی نقطه سنه ردوس آداسنی اوتورتمشیدی .
بر عصر صوكراسکندر یه لی بویوك جوغرافیایا
شناس (نراتوسته ن) یتشدی ، و دیهه آرقك
خریطة سنه یکی چیزکیلر علاوه ایتدی . بونلر
کوندوزلرینك اوزونلغی بر اولان نقطه لری برلشدیرن
و غیر مساوی فاصله لرله چیزلش اولان خطلردی .
بو خطلر بزم طول و عرض دائره لرمن یزینه

قوللانیلیوردی . ایکنجی عصر میلادیده ، قرون
عتیقه نك اك بویوك هیئت شناسی اولان هیپارق
نراتوسته ن خریطة سنده کی دوائر متوازیه یی
مساوی فاصله لرله چیزدی . هیپارقدن
صوكراسی ، علمی خریطة جیلغك موجدی اولان
(پتوله مه) یه قادار هیچ بر ترقی کوروله دی .
پتوله مه ایلک دفعه اولارق طول و عرض
دائرهلری اسمی قوللاندی . پتوله مه نك چیزمش
اولدینی خریطة اوزرنده کی یلردن بعضیلرینك
عرض دائره لری دوغریدر . حالبوکه طول
دائرهلرینك همان هپسی یا کله شدی . پتوله مه
آق ده کیزی شره دوغرو ۲۰ درجه دن فضله
داها کنیش کوسته ریور و یاریم آدالر ، بالخاصه
ایتالیا ، پك اوزانمش بر وضیعت آلیوردی .
فقط اوزمانه کوره بو پك اهمیتلی بر ترقی ایدی .

پتوله مه دن صوكراسی جوغرافیایا بیلکیلر نده ده ،
خریطة جیلغده برتدن باش کوسته ردی . داها
زیاده علمی اولان رومالیلر علمی خریطةلردن
زیاده مهم تجارت یوللری کوسته رهن رهبرلر
وجوده کتیرمه ک اهمیت ویردیلر . شهرلرک میدان
یرلرینه جیقان بویوك قاپولرک کمرلری آلتیه
و مکتبلرک دیوارلرینه بویوك خریطه لر آصارلردی .
فقط بونلر شهرلر آراسنده کی یوللری کلیشی
کوزهل کوسته رهن برطاقم چیزکیلردن عبارتدی ،
او زماندن قالماسکی بر خریطة آله کچمشدرکه
بوکا پوتینگر Peutinger ك خریطه سی دیرلر .
بو ، میلادك ۳۶۵ نجی سنه لرینه دوغرو چیزلش
بر خریطه در . فقط بونك خریطه یه بکزمین
بریری یوقدی . والحاصل یونانیلر زمانده ،
هیئت علمنك دیگر علملردن اول ترقی ایتش

— خریطه یی تدقیق ایچون باش آشاغی چه ویرمک لازم کایر —

قافاسیز آداملر ویا قوش باشلی انسانلر و غریب وجودلی بر جوق چیرکین و مدهش مخلوقلر فرض ایدیورلردی . یا جوج ، مأجوج و قاف داغی ماصالیرینه بویوک براهیت وریلیوردی . ایشته اوزمانلر خریطه لر اوزرینه ، بوماصاللری تسویرایدهن رسملر علاوه ایده رلردی . بو خریطه لر دنیای یادرت کوشه یا خود هر طرفدن بحر محیط ایله چه ویرلش بر دایره ویا یومورطاییمینده کویسته ریردی . بو خریطه لر باقنجه بریری بردن بره طایبق ممکن اولمازدی . بویله غریب خریطه لر دن بری اون اوچونجی عصرک ایلمک نصفنده انکله رنه ک هر فرد شهر کایسانه آصیلماق اوزره ریشار هال دینهم طرفدن یا پیلیمش اولان بر خریطه ایدی . ادریسینک خریطه سندن بر عصر قادار صوکر و وجوده کتیرلش اولان

لامش اولدینی یکی فکرلر تدریجاً داعیلدی کتیدی . بوندن صوکر یا پیلان جوغرافیا کتابلری اسکیلرک آکلاشلامش ، هضم ایدیلیمش فکرلرله بر طاقم یالان یا کشر روایتلرک و حکایه لرک قارما قاریشیق بر صورتده بر آرایه کتیرلیمسندن عبارت اولدی . مثلاً : آلتنجی عصر میلادیده قوزماسک نشر ایتدیکی «خریستیان طوپووغرافیا سی» اسملی اثرده دنیادوز اولارق کویسته ریلیور و کیجه ایله کوندوزک تعاقبی کونشک هر آقشام یوکسک بر داغ آرقاسنه صاقلانمی صورتیه ایصاح ایدیلیور . دی . اسکی افسانه لر خریستیان ویا عرب منشأدن آلمش یکی ماصالرده علاوه ایدیلیوردی . اوزمان دنیاسده بعضی بر لرک بویوک دیولر و جنلر طرفدن مسکون اولدینی قناعی واردی .

اولمانی ریاضی جوغرافیا به وجود ویرمش ایکن رومالیر زماننده بو علم مهمل قالمشدی . یونانلیر دنیانک یووارلاق اولدینی اوکره نمش و اراضک شکلی علمی اصوللره رسم ایتمک چاره لرینی ده آراشلردی . فقط قرون وسطاده خریستیانلغک انتشاری و توسعی اسکی بیلگیلرک برر کریمه سنی ، اوپوتلانی موجب اولدی . هله قوزموغرافیا به ، و جوغرافیا به عائد مسئله لر قارش خریستیانلق پک قطعی بر وضعیت آلیوردی . بو صورته یونانلیرک علمی اصوللری رینه کتب مقدسه نک محدود طرز تفسیری قائم اولدی . سمت قدم نظریه سی استه زاله قارشیلانندی . دنیانک یووارلاقنی کلیاً انکار ایدلیدی . قرون وسطی پتوله منه نک جوغرافیا سی کورمک و بیلیمک ایسته میوردی . بویله جه ، قرون اولانک حاضر .

« ادریسی » نك دنیا خریطه سندن برپارچا . — آق ده كیزك شرقی قسمی ایله قرمه ده كیز آراسنده آنطولی یاربم آداسی ، چاناق قلعه و استانبول بوغازلیله سرمه ده كیزی کوسته رهن قسمی . خریطه نك قولایقله آكلاشلایسی ایچون بوپارچانی ترس اولارق قویوروز . بو صورتله شمال یوقاریده و جنوب آشاغیده بولونور . حالبوکه عربلر خریطه لرینی دایما قبله به متوجه اولق اوزره بوکا عکسی بروضعیتده طوتدقلرندن یازیلرک بوراده ترس کورولمکده در . خریطه نك جنوبنده کورولن آدلردن بوبوکلری ، قبریس ایله کریددر . دیگر آدالر ، آدالر ده كیزی سربیلی کوچوک آدلری کوسته ریور .

بوخریطه لرده هیچ بریر اولچولرک بیجیلرک یرلی یرلی یزینه کوسته رملش دکلدی . باشند باشه رسملرله دولو اولان بوخریطه ، خریطه دن باشقا هر شیشه بکزمه بور ، خریطه نك کنارلرنده ، گوشه لرده قالان و پک ایی یلنمین مملکتلر برطاقم غریب غریب انسان و حیوان رسملرله سوسلنمش بولونوردی .

ایشته بودورلرده درکه ، دیگر علملر ایچون اولدینی کی جوغرافیاعلمنکده ترقی وانکشافی تامین ایدن و یونان فکر و فلسفه سی نسیان گوشه سندن آلوب اورتابه جیقاران عربلر ابن خردادبه ، یعقوبی ، اصطخری ، مسعودی ، البیرونی ، ابن حوقل کی غیرتلی سیاحلری ، کاشغلری ، جوغرافیاشناسلری ایله انسانیتهم قائملی اثرلر قازاندریورلردی . بو عرب عالملی

آراسنده مهم رسیا اولان ادریسینک بوبحث ایتدی کمز خریطه سی زمانه کوره پک مهم . ترقی اثری ایدی . برکزه بوتون بواسی دور خریطه لری ایچنده بو وسعته و بوخریطه قادر تفصیلاتی جامع بر خریطه یوقدر . ادریسینک خریطه سی ۷۰ بافتادن مرکبدر دیمشک . بو بافتالردن هربری آشاغی یوقاری ۳۰ × ۲۰ سانتیمتر وابعادنده در . بونلر یان یانه کتیریلدیکی وقت تقریباً اوچ مترو طولنده و بر مترو عرضنده بر خریطه وجوده گلش اولور . بودفعه دو قنور قونزاد میلله رک طبع ایده جکی خریطه بواسی خریطه نك یدیده دردی بووکلکنده اولاجقدر . اسکی خریطه لر آراسنده بو وسعته باشقا بر خریطه موجود دکلد . بوندن ماعدا ادریسینک خریطه سی احتوا ایندیکی اسملرک مقداری اعتبارینه ده دیگر اسکی خریطه لری پک

کچر . فی الحقیقه ادریسینک خریطه سنده ۲۰۶۴ شهر اسمی صایلمشدر . بونلردن ۳۶۵ ی آفریقاده ، ۷۴۰ ی آوروپاده ، ۹۵۹ ی آسیاده در . او زمانک اک مهم شهرلردن هیچ بری بوخریطه ده اونوتلماشدر . بوشهرلردن بر قسمی بوکون اورتادن قایب اولمش و یا برر کوچوک کوی حاله دوشمشدر . فقط بو اسملرک همان هپسینی طابق ، هانکی شهرلر هاند اولدقلرینی بولق ممکندر .

ادریسینک خریطه سنده ، زماننده کی خریطه لر

بوکی یازیلری پک مراق ایله او قود یغندن ادریسی
خریطه سنه عا ئد ایضا حنامه سنده آراسیرا بوکی
عجیب حکایه و افسانه لرده بر راقش فقط اکثریتله
بونلری مسعودینک اضا زما نه اسمنده کی
کتابندن نقل ایندیکنی علاوه اتمکی و یانه بونلرک
دوغرو اولوب اولمادیغنی الله بیلر قید احترازیسی
درج اتمکی ده اونو تمام مشدر .

ادریسینک خریطه سی پتوله مه نککی ایله مقایسه
ایدیلیر ایسه عرب جوغرافیاشناسنک خریطه سنده
داها زیاده ساده لک کورولور . ادریسی بیلدیکی ،
عقلنک ایرم دیکی شیلرده لزوم سز بر بیلکی جلاک
اداسنده بولونما مشدر . پتوله مه نک خریطه سی
بو یوک بر هیئت شناس ، دکرلی بر عالم طرفندن
ترسیم ایدلیدیکنی در حال کوسته ره جک صورتده
درجه لره آیرلمشیدی . بوجهته بو خریطه اوزرنده کی
جوغرافیا اسملرینک ، اوزون حسابلر و درین
تدقیقلر نتیجه سنده یرلی رینه قونمش اولمالرینه
انتظار ایدیلیردی . حالبوکه پتوله مه اوزمانکی
وسائط ایله طبیعی بوکا امکان کورمه مش ، بوجهته
خریطه سی اوزرنده کی ۸۰۰۰ اسمدن بر جوغی
کلشی کوزله یازیلیر و میشدی . بو خریطه ده کی بوز
اسمدن آنجا ق برینک یرنی تعیین و تثبیت ایده بیلیمک
ممکن اولابیلور . ادریسی به کلنجه او خریطه سنده
یالکز عرض دائره لرینی کوسته رمش ، طول
دائره لرینی هیچ قاله آلاما مشدر . ادریسی اوزمان
طول دائره لرینی دوغرو وجه تثبیت امکان اولمادیغنی
بیلوریدی . فقط بو خریطه نک علمی
قیمتی حقیقه بر حکم ویره بیلیمک ایچون یالکز
بو عرض دائره لرینی نظر دفته آلقده کافیدر .
هر نه قادار بو خریطه اوزرنده بزم آکلادیغمز
شکلده بر مقیاس ویرمه مش اولدینی ایچون ،
زمانم زده کی خریطه لرده اولدینی وجهله ، آلمیزه
پرکاری آلاق ایکی نقطه آراسنده کی بعدی
اولچوب حقیقه کی مسافه لری بولابیلیمک کمز
ممکن دکل ایسه ده ادریسیدن اول یاپیلیمش اولان
خریطه لره هیچ برنده ده مقیاس بولونموریدی .
حتی ادریسیدن چوق صوکرای کی خریطه لرده ده
اوله . خریطه جیلقدده مقیاس فکری بولونجیه
قادار ادریسیدن صوکرای داها بر قاج عصر
یکمی لازم کلشیدی . بویله اولقله برابر ادریسی
خریطه سنده عرض دائره لرینی هب عینی طوله

کوسته رمش و هر برینی ۷۵ میل اولارق اشارت
ایتمشدر . یالکز ادریسینک میل دیدیکی اولچینک
نه طوله اولدیغنی بیلیمورز . اگر ادریسینک
میلدن مقصدی اوزمان رومالیرک قولاندینی
میل ایسه بو خریطه ده بدرجه ۷۵ انگیز میلی
ایدهرکه بو حقیقه آق چوق او یان بر اولچو
تشکیل ایدر .

ادریسینک خریطه سنده ، دیگر عرب
خریطه لرنده اولدینی کی جنوب ، خریطه نک
یوقاری طرفنده در . بوجهته قطعه لره کوزلرک
شکلنی چابوق قاورایا بیلیمک ایچون خریطه یی
باش آشاغی جه ووروب اوله باقق لازمدر .
اوزمان آوروبانی ، آق ده کیزی ، بوغازلری ،
قره ده کیزی ، حزر ده کیزی ، بحر محیط
هندی یی ، شاب ده کیزی و بصره کورفرینی
قولایجه بولمق ممکن اولور . برکرم بوکا آلیشدقن
صوکره خریطه ، اسکی وضعیته کتیریلیر ایسه
خریطه اوزرنده بعدما ایستیلن یرلری آریوب
بولمق امکانی آله ایدیلیر .

خریطه نک ال یوقاری سنده برباشدن بر باشه
کیدن خط ، خط استوادر . صاعده آفریقا
قطعه سنی قطع ایدن بو خط صوله بحر محیط
هندی دن کچور . خط استوانک جنوبنده هب
آفریقایه عا ئد کوسریلن برقطعه اوزانمقدده در .
اوزمان خط استوانک جنوبنده بویله بو یوک
برقطعه نک موجودیتی فرض ایدیلیردی . فقط
بورالرک انسانلر ایچون یاشامایه امکان ویرمین
ساحلر اولدینی صانیلیردی . بو صورتله آفریقا
قطعه سی شرقه دوغرو اوزانه رق بحر محیط
هندینک جنوبی ، تمامیه جه ویریور فکرنده
بولونورلردی .

خریطه بر برینه مساوی یدی اقلیمه آیرلمشیدی .
یالکز برنجی اقلیم دیگر لرندن وسعتلی ایدی .
بو اقلیم سرطان مدارینک یعنی ۲۳ درجه شمال
عرضنک جنوبنده کی بوتون اراضی یی ، خط
استوانک جنوبنده قالان یرلره برلکده احتوا
ایدهر کوسته رلمشیدی . حالبوکه دیگر آلتی اقلیمدن
هر بری آلتی درجه عرض ساحه سی اوزرینه
یاییلیمش بولونیوریدی . ایکنجی اقلیم ۲۴ عرض
شمالیدن ۲۹ نجی به ، اوچونجی اقلیم ۳۰ عرض
شمالیدن ۳۵ نجی به ، دورنجی اقلیم ۳۶ نجیدن

حباب

۴۱ نجی به ، بشنجی اقلیم ۴۲ نجیدن ۴۷ نجی به ،
آلتنجی اقلیم ۴۸ نجیدن ۵۳ نجی به ویدنجی
اقلیم ۵۴ نجیدن ۵۹ نجی عرض شمالی به قادار
ایلر و لیوردی .

آفریقا قسمنده ، برنجی اقلیمده انک اول
قاناریه آدلرندن ایکی سنی و آفریقانک غربنده آقان
نیل السردانه ی کوریورز که بونهر نیزه راولاجق .
داها شرقده نوبیه یی ، ارض الحبشی یی ، بلاد
البربریه یی ، بلاد الزنجی یی کوریورز که بو حوالی
شیمدیکی شرقی سوداندر . ادریسی آفریقا شرق
ساحلنک جنوبه دوغرو اوزانان قسمنی بیلدیکی
حاله ساحلی ، غاردافوئی برونندن اوده ده متبادیا
شرقه دوغرو اوزاتارق بحر محیط هندینک جنوب
حدودی کی کوسته رمش ، بویله جه ماداغاسقار
ایله صوندا آدلرینی بر برینه قارشیدیرمش .
ایکنجی اقلیم ینه قاناریه آدلرندن دیگر ایکی سنی
ایله باشلا یور و ادریسی بونلره ضالرات اسمنی
ویریور . صوکرای صحرای کیری و بو بو یوک جوله
ایکی صیرا داغ ایله جه ویرلمش حلقه شکلنده بر طاقم
واحدلری کوریورز . یوقاری مصرده ایکی صیرا
داغ آراسندن آقان نیلی و بوندن آیریلان و بحر
یوسف اسمنی آلان برقانلک فیوم کولنی وجوده
کتیردیکنی فرق ایدیورز . بوندن صوکرای نیلک
شرقنده کی چول باشلا یور . اوچنجی اقلیم
آطلاس داغ لری ایله صحرا لردن آیریلان شمالی
آفریقانی احتوا اتمکده در . بوراده ، ادریسینک وطنی
اولان فاس کرک ساحل لری کرک داخل لری اعتباریه
پک ایی کوسته رلمشدر . جزایر تونس ده اییدر .
هله تونس ساحل لرنده مرجان صیدا ولونان یرلرک
ده کیز آلتنده کی قایالری کوسته رمک صورتیه
بیلدیریلشی غریبدر . تونس کولنی واسکی قارطاجه
شهرینک یرینی ده کوریورز . کوچوک و بویوک
سیرت کورفرلرندن صوکرای آق ده کیز ایچریسنه
دوغرو پک فضله ایلر یلتمش اولان برقه یایلا سندن
اوده ده نیلک ده اتاسی کلیور . بوراده اسکندریه لیماننک
مشهور فنارینی کوریورز . دردنجی اقلیم آفریقانی
آوروبادن آیران آق ده کیزی باله آر آدلری ،
ساردونیاسی ، قورسیقه سی ، سبجیلیاسی ایله
کوسته ریریور . سبجیلیا آداسنده جبل النار
ایله اشارت ایدیلن اتنا یانار داغنی کوریورز .
آق ده کیزده کی دیگر آدلرندن ایونیه آدلرندن

بشي، كريد، ردوس، قبريس آدارى و آدرىاتيك ده كيزنده و نديكى تشكيل ايدن آلى آچاق آدا ايله دالماجيا آدارندن بر قاجى فرق ايديلور.

آوروپا قسمنده آك اول اسپانيايى كوريورز. بونك جنوبى او زمان بر اسلام مملكتى اولان اندلسدر. اندلس يكرمى آلى كوچوك ايلته آيرلش، خريطه ده همان هر ايلتك مركزى كوسته رملشدر. شمال قسمى قاستيليا مملكتيدر و شماله درت كچيدله بجهز پيره نه لرده بتر، داهاشالده فرانسه ني، برو تانيا ياريم آداسنى، بحر محيط آطلاسى به آقان درت بويوك نهري كوريورز. بونهرلر آدوز، غارون، واورلثاندين چيقور كچي كورونن و غربه دوغرو آقاجنى يرده شماله كيدن لووار و سن نهريدركه بوسوكنجى اوزرنده پارس (البارس) آداسى كوسته رملشدر. آلپلردن، جهنوا كولندن اوتده ايتاليا كليور. ادريسنك و نديك قانالى اسمنى و يردىكي آدرىاتيك ده كيزينك اوتده سنده ديناريك آلپلرينك اتكنده بر جوق ساحل شهرلى اشارت ايدلشدر. بونلر خروا تستانه و سلوو نيايه عايد شهرلدر. صوكرا آرناوودلقد يانه و اوخري كوللرغى، يونانستانده آينه ني، قورده نت برزخنى كوريورز. و اردار نهري، سلانيك كورفزي، مريچ منصبدن قسطنطينيه قانالنه و ارييورز. بوراده مرمه ده كيزى همان چناق قلعه بوغازينك بر امتدادى كچي كوسته رملش و قسطنطينيه دن صوكرا كيرديكمز قره ده كيزه پك دار و اوزون برشكل و يرملشدر.

آوروپانك شمالنده جرمانيايى، پولونيايى، انكلتره، ايرلندا آدارينى كورييورز وصولنده دائيمارقه ياريم آداسنى و لالاند آداسندن اوتده بويوك نوروچ آداسنى بوليورز. بالطق ده كيزى آزجوق كندينى كوسته ريبور. فقط ادريسى بوراده بويوك بر خطا يامش، اسوچى ويستول نهرينك منصبدن كوسته رملش. خريطه ده روسيه لادوفا، اونه فا كوللرى، دونا، پچورا، وولغا كچي نهري ليله پك ايني تصوير ايدلشدر. بلاد خزر بويوك سلطانلغندن صوكرا بولغارلر مملكتى كليور و اوزمانى بولغارلر كوكون خرابه لرينى بولديغمز اسكى باي تخرلغى، بولغار شهرينى كورييورز. فى الحقيقه بولغارلر بالقان ياريم آداسنه كلوب

يرلشمزدن اول اوزون زمانلر روسيه ده قالمشردى.

خريطه نك صول قسمى تمامآ آسياني كوسته ريبور. يوقارى قسم جنوبى آسيادر. بوراده اك اول كوزمزه چاربان پارچاىرستان ياريم آداسى در. بوياريم آدانك شكلى آز جوق حقيقى شكلنه بكمزه يور. مكه، مدينه ني كورييورز، خريطه بزه شاب ده كيزنده كى كوچك آدارلردن ماعدا شابلى ده آرى آرى كوسته ريبور. جنوبى آسياده ادريسنك الكياكلش ترسيم ايتديكى ير هندستان ايله صوماطرا، جاوا، فيليپين كچي شرقى هند آدارلدر.

ادريسى عيني قاريشق قلغه آناطولى قسمنده ده دوشمشدرد. بوراده بر جوق شهرلر ك اسملى بر برينه قاريشد يرلش، يرلرى ده دوغرو كوسته رملشدر. مثلاً قسطنطينى قيصرينك جنوبنده كوسته ريبور. قيزيل ايرماق و ساقاريا فرات ايله برلشهر ك الجزيره دوغرو آقورلر. كول اولارق ازنيق كولنى، قيصرى اوكنده كى باتاقلقلرى و قونيه نك شمالنده بر كولى كوسته ريبور. ساحله ادرميد، مكرى قويلرغى كورييورز. از مير كورفزدن ايسه بر نشانه يوق. آنطالنه نك، سلفكه نك - اسكندرونك و ضعيتلى ده پك غريب.

خريطه عراق عجمى، ايران، خراسان و توركستان حقنده پك اهميتلى اشارت لرله دولودر. باخصوص اوزمانك اك مهم شهرلردن برى اولان بخاراى بويوك بر شهر اولارق اشارت ايدلش بوليورز. نهايت ادريسى بزه ايللى نهري اولماسى لازم كان برنهردن اوتده ياموچلر، ماموچلر مملكتنى چرچيوه لين قاف داغنى كوسته ريبور. بر جوق قصورلرينه رغماً زمانك الكشايان دقت اثرى صايلان ادريسنك خريطه سى بزه بشرى تاريخنك تكامل صفحه لرندن برينى بويوك بروضوح ايله ارايه ايتسى اعتباريله داه بويوك بر دقت و اهميته تدقيق و تنبئه ده كر بروثيقه در. بوجهتله بو خريطه نك تكشيرينه تشبث ايدلش اولماسنى ممنونيتله قارشىيلار و پروفيسور قونراد ميللهرى تريك و كنديسنه موفيتلر تمنى ايدمزر.

فائى صبرى

على مارسه، استقلال مارشى

كچنلرده رسى برداثره نك (انتظار سالونى) انخا ايدلديكى براغاچ قانابه دن آ كلاشيلان ضياى، داراجق قوريدورنده استاد و حيد بك افندى ايله تشه ف ايتش، اوزايان انتظارمدتى بوش كچيرمه يوب سوزى هيكلمه، دولاييسيله كوزهل صنعتلره حصر ايله مشدك. تورك كويليسنك، تورك متوسط صنف خلقنك هيكلمه، كفته لر، بسته لر مواحه سنده دويدنى تقديرى، كندى ذوقنه كوره يوروتديكى تنقيدى، جيفاردىنى معنائى درميان ايتديكم زمان استاد و حيد بك بوللرى فلسفه صنعتك منشورندن كخيره رك مفيد و مختصر بر درس و برمش و نهايت مثلاً هيكلمده ذوقزى، عنعنه مى اوقشامايان قسملرده برطاقم معنار بولونديغى و بر جوق كفته و بسته لك حسابمزه بيكانه اوللارلى حسيله خلقمزه اك صواب تحسندن بر جريان حظ و الم كچيرمه ديكى نقطه سنده قرار قيلش بوسيراده : « استقلال مارشمزك كفته سى ده، بسته لرى ده، لي حسابمزه يابانچيدر. » طرزنده كى صايغى سزجه تنقيديه بويچك علماً حلى لازم كلديكى مطالعه سنى سرد ايله مشدى.

ايكى كون صوكرا (حاكيت مليه) غزته سنده انتشار ايدن آقاجان و بك بى آمان برمنقد اولان (آقا كوندوز) ك « قيزيلسه سنده بر ساعت » سرلوحه لى تنقيدى بكا شوسطرلرى يازمايه جرأت و بردى. (آقا) مقاله سنك (۲ ، ۳) نومرولو فقره لرنده شونلرى سويله بوردى :

« ۲ — معلوم اولان استقلال مارشى، بر استقلال مارشى دكلدر. بسط بر حماسيات توركوسيدر. اوچ متره بوبنده مصراهلرله تنفى ايديله جك بر استقلال مارشى ارضك بش قطعه سنده آرانسه بولونماز. دون كچه هر كس بردفغه دها قانع اولشلردركه يكي و مستقل توركيه بر استقلال مارشى ايسته يور. صنايع نفيسه و بدبى هيچان اكثريت آرا ايله تولجوله مزر. [۱] »

« ۳ — كرك مارشلىرى، كرك مكتب شرقيلرغى و كرك على الاطلاق بسته لرغى موسيقى اسقاندالندن قورتارماق مجبور سنده يز. موسيقى تعميرى بلكه ياكلشدر، شويله افاده ايدم، بونلرى بسته اسقاندالندن قورتارماق يز. »

« اوكنه كلن برثوردك قناده ل بر چانلاق عود باقاليبور، مكتب شرقيلرغى ؟ بنده وار. هر نوع مارشمى ؟ بو طرفى يكرميشر پارايه، او طرفى اللبشر پارايه ! فاروق نافذك انفس شمرى، انيس بهيجك شن بر مصراعيمى ؟ ايكى زمبيري، بر طينقيرنى آرقه سندن، ايسته بسته لهندى ! »

« شو محققدر كه بزده بسته كار اندردر و كره ارضده صوجوق ياپار كچي، بسته كار ييشدبرن بر